

кэпсиэхпин баҕарабын

Быраатым төһө даҕаны саха саарына, уһулччулаах спортсмен, айылҕаттан дэгиттэр буолбатар, бэйэтин олохун сэмэйдик, үтөө майгытынан, ыраас суобаһынан олохтута уонна истингэй эйбэс сыһыанын биһиги сүрэхпитигэр бигэтик хаалларбыта.

Володя биһиги дьэ кэргэнгэ саамай кырабыт буолан, убайдарын уонна соҕотох эдьийин көрүүтүгэр улааппыта. Барыбыт болҕомтобут киниэхэ эрэ буолара. Сыты-хотуу буолан, төһө да унуоһунан кыратын иһин, табаарыстарыттан ордук чорбойоро. Оннук бодоруһан бары биһиргэ улааппытара.

Володя Нам оройуонун I-кы Хомуस्ताах нэһилиэгэр 1962 сыллаахха муус устар 11 күнүгэр сэттис оҕонтор төрөөбүтэ. 1969 сыллаахха I-кы Хомуस्ताах орто оскуолатын боруогун атыллаабыта. Кыра сааһыттан сыты буолан, хара маннайгыттан түргэнник ылыннан, оскуола араас тэрээһиннэригэр бастакынан кыттар, булугас өйүнэн учууталларын хайҕабылын, табаарыстарын ортолоругар үчүгэй, сырдык өйдөбүлү хаалларбыта. Этэргэ дылы, чизинэйи, бигэ табаарыс буолан эркин курдук эрэнэллэрэ. Ити эрэнэлэр таах хаалбатаҕа, кэлин үлэһит буолан, быраатым истин уонна сырдык өйдөбүлү хаалларбыта.

Туохха барытыгар сываҕа буолан, физкультура уруогуттан саҕалаан спорка түргэнник ылларбыта. Тохсус кылааска үөрэнэ сырыттаҕына, атынааҕы нэһилиэкпит оскуолатын физкультураҕа учуутала Барашков Анатолий Иванович таба көрөн, Үөдэй орто оскуолатыгар көһөттөрбүтэ. Оччолорго бу оскуола оройуонга биллибит, кэлин спортивной хабааннаах буолан, үгүс оҕолору түмүтэ. Анатолий Иванович уруогун таһынан оҕолору боксаҕа уонна хайыһарга эрчийбитэ. Ити сылларга Володя боксаҕа уонна хайыһарга оройуон уонна республика таһымыгар кыттыбыта. Бастакы кыайыларын манна ситиспитэ.

Үөдэй орто оскуолатын ситиһилээхтик бүтэрэн, 1979 сыллаахха табаарыстарынан Саша Азаров, Костя Охлопков уонна Үөдэйгэ биһиргэ үөрэммит Зоя Ядревальын Ленинград куоратыгар үөрэххэ туттарса бараллар. Арыый хойутаан Саша Азаровтын профтех училищеҕа киирэллэр.

Үтөө санаалаах, сырдык, ыраас дууһалаах быраатым барахсан...

Быраатым Софронов Владимир Михайлович кылгас да олох олон барахтаабыт эбит. 16 с. ааста... Син биһир билигин да итэҕэйиэ суох курдукпун. Тоҕо дьэ эһэххэ, Володя 45 сааһыгар олохтута олохун саамай кэрэ түгэннэрин, олох оностубут дьэ-кэргэнин, көңүл тустууга эрчийбит оҕолорун ситиһилэриттэн үөрүүлэрин, олох үөһүгэр сана тахсан иһэн быстах оһолтон эмискэ суох буолбутун санаатахпына, үтөө санаатынан олоххо үгүһү онгорботубуттан олус хомойобун, хараастабын...

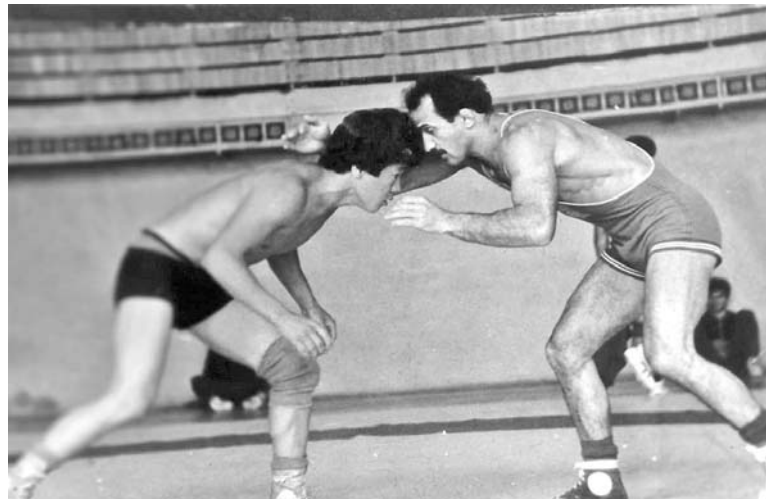
Володя көңүл тустуугар анал тренерэ суох буолан, элбэх ыраактары көрсүбүтэ. Хаҕа, кини дьолугар, Ленинград куорат старшай тренеригэр, Россия сүүмэрдэммит хамаандатын массажиһынан үлэһит сыйдыбыт Гаврил Афанасьевич Троевкка түбэһэр. Аҕыйах бириэмэнэн Володя Гаврил Афанасьевичка биһир чугас уонна эрэллээх иитиллээччигэ буолбута. Ити сылларга Ленинград куорат уонна Иван Поддубнай Кубоктары хаһаайыннара буолбута. Спорт маастарыгар кандидат буола үүммүтэ. Ленинградтан кэлэн Дьокуускайга Павел Пинигин бириһигэр кыттан үһүс миэстэни ылбыта.

Ол кэнниттэн Володя 1982 сыллаахха дойдуугар эргиллэн кэлбитэ. Оччолорго төрөөбүт нэһилиэгэр спортивной саала тутулуубут кэмэ этэ. Онно дириэктэринэн үлэһит А.И. Барашков Володяны спортивной структуратынан үлэҕэ ылбыта.

Икки сүл үлэлээн баран, Володя Дьокуускайга СГУ педфагынын физкультурнай салаатыгар туттарсан киирбитэ. Манна кини Арассыыйа үтөөлөөх тренерэ Б.Г. Яковлев эрчийбитэ. 1985 сыллаахха Казахстанна,

Павлодар куоратыгар "Спартак" общество Киин Сэбиэтин эдэрдэргэ тустан, чемпион урдук аатын ылбыта. Манна Володя 12 маастарга кандидаттары уонна икки спорт маастарын кыайан, пьедестал урдук үктэлигэр тахсан, ССРС спордун маастарын нуорматын толорбута. Үөрэммит сылларыгар Володя ВЦСПС, "Трудовые резервы", "Динамо", "Спартак" киин обществоларын күрэхтэһилэригэр үс миэстэтэн түспүтүгэр туһунан, биһиргэ үөрэммит уонна эрчиллибит табаарыстара кэпсириллэр. Ол курдук, Кемерово, Чернигов, Красноярск о.д.а. куораттарыгар ситиһилээхтик кыттыбыта.

Володя үөрэнэ сылдьан (1986 с.) бэйэтин биһир дойдулааһын Люданы кэргэн ылан, үөрэхтэрин бүтэрэн икки оҕолоох Томпо улуугар Кэскил бөһүөлөгүгэр ананан тийбиттэрэ. Манна Володя физкультура учууталынан, кэргэнэ Людмила Гаврильевна начальнай кылаас учууталынан үлэлээн, биэс сүл олохтута. Быраатым Томпоҕо үлэһит сылларыгар уруогун таһынан сөбүлүүр көрүнгүн оҕолорго тиздэн эрчийбитинэн барбы-

▲ Биһир ыйааһыҥга тустар кэмнэригэр быһаарылаах спарринг-кирсиһигэ, ССРС нуруоттары VIII сайынгы Спартакиадатын чемпиона, Европа икки төгүллээх чемпиона, ССРС спордун үтөөлөөх маастара Гурген Багдасарянын көрсүһэр түгэнэ.

та. Ити сырата таах хаалбатаҕа, Саһыл оскуолатын оҕолоро Саша Кадашников, Витя Саввин, Павел Тимофеев, Вова Иванов, Проня Никитин, Захар Булдаков, Лёня Кадашников у.д.а. Томпо, Таатта уонна Нам улуустарын чемпионнарынан уонна призердарынан буолбуттара.

1994 сыллаахха дойдуларыгар эргиллэн кэлэн төрөөбүт оскуолаларыгар үлэлэрин саҕалаабыттара.

Манна өссө икки оҕолонун ныйр бааччы олохтута. Володя сөбүлүүр дьарыгын кэнэтэн, Намнааҕы оҕо спортивной оскуолатыттан Хомуस्ताах филиалы астарбыта. Элбэх оҕо үгүс ситиһилэммитэ. Кэнники кини иитиллээччилэриттэн Айкар Колесов, Валера Муксунов, Рома Баишев, Коля Сивцев, Ваня Адамов,

Дима Иванов, Степа Сидоров, Максим Заболоцкай у.д.а. Саха сиригэр Киин зонатын, республикатааҕы турнирдарын уонна Нам улуугун чемпионнарынан, призердарынан буолбуттара. Онтон Евгений Петров уонна Айаал Охлопков Россия спордун маастардарын нуорматын толорбуттара.

Володя Томпоттон кэлэн сана үлэһит сырыттаҕына, биһир кизэ кырачаан бэйэлээх кыысчаан кэлэн: "Мин тустуохпун баҕарабын", — диин соһуспут. Володя онно кыра кыһы хомотумаары: "Кэлэн көр — үөрэн", — диибит. Ити кэнниттэн Альбина Парникова Дьокуускай куорат 7 №-дээх физмат оскуолатыгар үөрэммитэ. Алтыс кылаас Я.В. Гаврильев салайар тхэквондо диин илинни дойдулар көрүнгүгэр дьарыктанан, "Азия оҕолоро" нуруоттар икки ардыларынааҕы ооньууларын үһүс призеруттан саҕалаан Первоуральскай, Новосибирскай, Екатеринбург, Волгоград о.д.а. куораттарыгар ытыгылыбыт Россия уонна нуруоттар икки ардыларынааҕы турнирдар элбэх төгүллээх кыттылааҕа буолбута. Бүкүрэхтэһилэринэн тхэквондоҕа — "хара, кыһыл" курдаах. Манна биһиги Володябыт өнгөтө эмиз баар дии санабын.

Быраатым эдэр сааһыгар оһолго түбэһэн, 2007 с. атырдьах ыйын 10 күнүгэр оһолтон туораабыта. Ол эрэн, кини түөрт оҕото (икки уол, икки кыыс) бары үөрэхтэнэн, үлэһит буолан, алта кырачаан сиэннэрэ эһэлэрин, биһиги бырааппыт аатын ааттатыахтара диин бүк эрэнэбин.

Анатолий СОФРОНОВ-Онтуон, СӨ спордун бэтэрээнэ, спортивной суруналыыс, РФ журналистарын сойууһун чилиэнэ.

14 апреля 2012 г. с.Едейцы